

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу Олійника Маркіяна Юрійовича «Оцінка віддалених результатів ортопедичного лікування дефектів та деформацій зубних рядів і прикусу у хворих з вродженими незрощеннями верхньої губи і піднебіння», яка подана у разову спеціалізовану вчену раду ДФ 35.600.043 у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького МОЗ України на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 221 – «Стоматологія»

Актуальність теми дисертаційного дослідження.

Вроджені дефекти і деформації щелепно-лицевої ділянки суттєво впливають на якість життя дитини та потребують багатоетапного та довготривалого лікування. Реабілітація таких пацієнтів передбачає застосування різних методів лікування: хірургічного, ортодонтичного, ортопедичного та залучення багатьох спеціалістів, зокрема стоматологів, логопедів, психологів.

Наявність вроджених дефектів і деформацій щелепно-лицевої ділянки, проведення операційних втручань на губі і піднебінні в дитячому віці спричиняє недорозвиток верхньої щелепи. Ортодонтичне лікування таких пацієнтів, яке повинно починатись невдовзі після хірургічного і тривати до завершення формування зубощелепного апарату, не завжди є ефективним як із суб'єктивних (відмова користуватись ортодонтичними апаратами) так і об'єктивних (тяжкість вроджених дефектів) причин. Саме у тих випадках, коли ортодонтичне лікування неможливе через тяжку аномалію прикусу і довготривалий термін його застосування чи відмову пацієнта від хірургічного лікування, як можливий спосіб реабілітації рекомендують зубощелепне протезування. Тому, в науковому і практичному плані актуальним є пошук ефективних методів ортопедичного лікування дорослих пацієнтів з вродженими незрощеннями верхньої губи і піднебіння після операційних втручань з можливістю застосування різноманітних варіантів тимчасових і постійних ортопедичних конструкцій для забезпечення функціональної і естетичної їх

реабілітації та покращення якості життя.

Зв'язок теми дисертації з державними чи галузевими науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота є фрагментом комплексної науково-дослідної теми кафедри ортопедичної стоматології Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького «Розпрацювання та удосконалення методів діагностики, клінічних методів та технологічних засобів комплексного лікування дефектів зубних рядів, деформацій і ушкоджень зубощелепної системи» (Державна реєстрація №0114U000112). Автор є безпосереднім виконавцем зазначеного фрагменту наукових досліджень запланованої теми.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, що сформульовані в дисертації, їх достовірність.

Сформульовані у дисертації положення, висновки та практичні рекомендації аргументовані і повністю відповідають поставленій меті, мають як теоретичне та і практичне значення, ґрунтуються на використанні адекватних щодо поставлених завдань клінічних, фотометричних, рентгенологічних, профілометричних, методах дослідження, а також аналізу анкетування пацієнтів. При обробці отриманих результатів досліджень застосовувались пакети Microsoft Excel 2010 р., усі цифрові дані були введені у ліцензовану програму для статистичного аналізу SPSS software (version 13.0, SPSS; Chicago, IL). Адекватність обраних методів дозволяє оцінити одержані результати, основні наукові положення та висновки проведені Олійником М.Ю. досліджень як достовірні.

Нові науково обґрунтовані теоретичні та практичні результати проведених здобувачем досліджень.

Уточнено та доповнено наукові дані щодо особливостей дефектів і деформацій зубощелепного комплексу у хворих з вродженими незрощеннями верхньої губи і піднебіння після операційних втручань та здійснена їх типізація

з точки зору вибору ортопедичних конструкцій. Уперше визначена роль та значення тимчасового протезування щодо майбутнього вибору постійної ортопедичної конструкції для хворих з вродженими незрощеннями верхньої губи і піднебіння. Науково обґрунтовано і підтверджено роль і значення ортопедичної реабілітації хворих з вродженими незрощеннями верхньої губи і піднебіння та її вплив на функціональну і естетичну складову зубощелепного комплексу та лиця. Науково доведено значне покращення якості життя хворих з вродженими незрощеннями верхньої губи і піднебіння після їх ортопедичної реабілітації різними варіантами запланованих ортопедичних конструкцій.

Оцінка змісту дисертаційної праці.

Дисертація написана українською мовою викладена на 216 сторінках друкованого тексту, з яких 176 сторінок займає основний зміст, і складається зі вступу, огляду літератури, розділу матеріали і методи дослідження, 3 розділів власних досліджень, аналізу та узагальнення отриманих результатів, висновків, списку використаних джерел, який містить 219 найменування, серед яких 98 кирилицею і 121 латиницею. Робота ілюстрована 61 рисунком та 27 таблицями.

У вступі автором обґрунтовано вибір теми дослідження, наведено низку невирішених питань, поставлено мету та задачі дослідження, сформульовано наукову новизну, практичне значення роботи, вказано на особистий внесок автора.

Розділ 1. Огляд літератури складається з п'яти підрозділів, які повністю розкривають суть проблеми. Проведений аналіз даних вітчизняних і закордонних літературних джерел щодо оцінки якості життя осіб із вродженими незрощеннями верхньої губи і піднебіння, особливостям і довговічності постійних ортопедичних конструкцій та можливих ускладнення, які виникають у процесі ортопедичної реабілітації у таких пацієнтів. Визначено значення профілометрії обличчя та роль відношення оклюзійних співвідношень у процесі протетичного лікування хворих з вродженими незрощеннями верхньої губи і піднебіння.

Розділ 2 «Об'єкт та методи дослідження». У розділі, який складається із 8

підрозділів описані дизайн дослідження: загальна характеристика обстежених хворих. клінічні методи обстеження, визначення зубощелепних деформацій за діагностичними моделями, кількості оклюзійних контактів до і після ортопедичної реабілітації, рентгенологічні методи дослідження, фотостатичний аналіз профілю обличчя до і після лікування, оцінка якості життя хворих з вродженими незрощеннями верхньої губи і піднебіння до і після їх ортопедичної реабілітації і статистичний метод.

У трьох розділах власних досліджень проведений аналіз аномалій і деформацій зубощелепної системи у оперованих хворих з вродженими незрощеннями верхньої губи і піднебіння. Визначена роль та значення тимчасового протезування у забезпечені якості життя і визначення постійної конструкції у пацієнтів з вродженими незрощеннями верхньої губи і піднебіння. Проведена оцінка результатів ортопедичної реабілітації пацієнтів з вродженими незрощеннями верхньої губи і піднебіння.

Розділ 6. Аналіз та узагальнення результатів дослідження. Підсумовує проведені дослідження. Послідовність викладення матеріалу дозволяє акцентувати увагу на наукових і практичних досягненнях автора.

Висновки, їх 6, аналізують результати проведених досліджень у відповідності до поставлених задач дослідження, викладені конкретно, обґрунтовано, наведені кількісні показники.

При ознайомленні з дисертаційною роботою встановлені окремі зауваження та дискусійні питання

У процесі рецензування виникли деякі зауваження, які були враховані здобувачем. Зустрічаються поодинокі друкарські описки та невдалі стилістичні вислови, які не мають принципового значення, зауваження не зменшують теоретичного та практичного значення роботи, мають рекомендаційний характер і суттєво не впливають на результати досліджень.

В плані дискусії пропоную дисертанту надати пояснення з деяких питань:

1. Поясніть, чому Ви пропонуєте для виготовлення незнімної тимчасової

конструкції протезу спершу проводити попереднє препарування зубів, що будуть покриті коронками, на гіпсових моделях, а потім у порожнині рота?

2. Протягом якого терміну пацієнти користуються тимчасовими конструкціями знімних і незнімних протезів?

3. Чи проводили Ви аналіз профілю обличчя на етапах планування тимчасових конструкцій протезів?

4. Яка, на Вашу думку, перспектива використання дентальних імплантатів для протезування пацієнтів з вродженими незрощеннями верхньої губи і піднебіння?

Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих працях.

За темою дисертації опубліковано 15 наукових робіт, з них 5 статей у фахових виданнях рекомендованих МОН України, 1 стаття у науковому періодичному виданні держави, що входить до Європейського Союзу, 9 у збірниках наукових праць, матеріалах і тезах конференцій з міжнародною участю.

Особистий внесок здобувача в одержанні результатів, що виносяться на захист.

Дисертаційна робота є особистим науковим дослідженням здобувача.

Автором проведено патентно-інформаційний пошук та аналіз наукової літератури за темою дисертації. Спільно із науковим керівником визначено мету та завдання дослідження. Автор виконав клінічні дослідження, систематизував та проаналізувала отримані результати, сформулював наукові висновки.

Дисертаційна робота оформлена у відповідності до вимог, результати досліджень обґрунтовані і їх достовірність не викликає сумнівів.

Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності (академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації).

Текст поданих матеріалів дисертації Олійника М. Ю. «Оцінка віддалених

результатів ортопедичного лікування дефектів та деформацій зубних рядів і прикусу у хворих з вродженими незрощеннями верхньої губи і піднебіння» є оригінальним. У змісті дисертації не виявлено ознак академічного плагіату.

Висновок

Кваліфікаційна наукова робота Олійника Маркіяна Юрійовича «Оцінка віддалених результатів ортопедичного лікування дефектів та деформацій зубних рядів і прикусу у хворих з вродженими незрощеннями верхньої губи і піднебіння» відповідає вимогам, які зазначені у Порядку присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, а її автор заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 221 «Стоматологія», галузі знань 22 «Охорона здоров'я»

Рецензент,

професор кафедри ортодонтії Львівського
національного медичного університету імені Данила
Галицького МОЗ України,
доктор медичних наук, професор

Мірчук Б.М.

Підпис професора Мірчука Б.М. засвідчую,
вчений секретар, Львівського національного
медичного університету імені Данила
Галицького МОЗ України,
кандидат філологічних наук, доцент

Ягело С.П.